

**การศึกษาองค์ประกอบการบริหารจัดการวิถีใหม่ตามหลักธรรมาภิบาล
ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ในจังหวัดสกลนคร***

**A Study of New Normal Administration Components
according to Good Governance of Schools under the
Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office in
Sakon Nakhon Province**

พลชัย ชุมปัญญา, วาโร เฟิงสวัสดิ์ และวันเพ็ญ นันทะศรี

Ponchai Chumpunya, Waro Phengsawat and Wanphen Nanthasri

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

Faculty of Education, Sakon Nakhon Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: r.ponchai@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบการบริหารจัดการวิถีใหม่ตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการ ผู้บริหารการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบการบริหารจัดการวิถีใหม่ตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร มีจำนวน 8 องค์ประกอบ 43 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) ด้านการวางแผนการบริหารวิถีใหม่ มี 5 ตัวบ่งชี้ 2) ด้านวิธีการทำงานวิถีใหม่ มี 5 ตัวบ่งชี้ 3) ด้านการบริหารหลักสูตรการเรียนรู้วิถีใหม่ มี 5 ตัวบ่งชี้ 4) ด้านการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ มี 5 ตัวบ่งชี้ 5) ด้านการวัดประเมินผลการเรียนรู้วิถีใหม่ มี 7 ตัวบ่งชี้ 6) ด้านการบริหารทรัพยากรวิถีใหม่ มี 5 ตัวบ่งชี้ 7) ด้านการเสริมสร้างความร่วมมือวิถีใหม่มี 6 ตัวบ่งชี้ และ 8) ด้านความปลอดภัย มี 5 ตัวบ่งชี้

คำสำคัญ: การศึกษาองค์ประกอบ; การบริหารจัดการวิถีใหม่; หลักธรรมาภิบาล

*ได้รับบทความ: 23 ธันวาคม 2565; แก้ไขบทความ: 22 กันยายน 2566; ตอรับตีพิมพ์: 27 กันยายน 2566

Received: December 23, 2022; Revised: September 22, 2023; Accepted: September 27, 2023

Abstract

This research article aimed to study of New Normal Administration Components according to Good Governance of Schools under the Sakon Nakhon Primary Educational Service Area office in Sakon Nakhon Province. The informant group was academics, education executives, and school administrators, 10 people. Research tools were interview forms and questionnaires. Data were analyzed by content analysis, mean, and standard deviation.

The results of the research: revealed that the administration components of the new according to the principles of good governance of schools under the Office of Primary Educational Service Area in Sakon Nakhon Province, there are 8 components and 43 indicators namely 1) New normal Management Planning, there were 5 indicators, 2) New normal Working Methods, there were 5 indicators, 3) New normal Learning Curriculum Administration There were 5 indicators, 4) New normal Learning Management There were 5 indicators, 5) New normal Learning Evaluation Assessment, there were 7 indicators, 6) New normal Resource Management, there were 5 indicators, 7) New normal Cooperation, there were 6 indicators, and 8) Security, there were 5 indicators.

Keywords: Components Studies; New Normal Management; Good Governance

1. บทนำ

โลกปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว องค์การต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วดังกล่าวไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ความต้องการของผู้บริโภค เทคโนโลยี โดยเฉพาะสถานการณ์โควิด-19 และวิกฤตการณ์ต่างๆ ซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้องค์การที่ปรับตัวไม่ทันจะอยู่ต่อไปไม่ได้ในที่สุด ในปัจจุบันถือได้ว่ามนุษย์เราทั้งหมดกำลังอยู่ในโลกของ VUCA World คือ ในอนาคตเราอาจไม่สามารถล่วงรู้ได้อีกแล้วว่าอะไรจะเกิดขึ้นบ้าง เพราะความเปลี่ยนแปลงนับจากนี้ไปนั้นล้วนเต็มไปด้วยความไม่แน่นอน ความผันผวน

และเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา (VUCA ได้แก่ V-Volatility ความผันผวน ยากจะคาดเดา เป็นสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างฉับพลันไม่ทันตั้งตัว, U-Uncertainty มีความไม่แน่นอนสูง ไม่ชัดเจน ยากจะอธิบาย, C-Complexity มีความซับซ้อนสูง มีปัจจัยมากมายที่ต้องนำมาพิจารณาประกอบการตัดสินใจ, A-Ambiguity มีความคลุมเครือ เต็มไปด้วยความไม่แน่นอน ยากจะคาดเดาผลลัพธ์ได้

การเปลี่ยนแปลงการบริหารจัดการหลังจากการแพร่ระบาดของโควิด-19 การจัดการศึกษาของประเทศไทยได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-19 โดยมีการหยุดการเรียนการสอนทั้งใน

ลักษณะที่หยุดทั่วประเทศและหยุดเฉพาะบางพื้นที่ กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศนโยบายการจัดการเรียนการสอนช่วงโควิด-19 โดยการวางแผนทางการจัดการเรียนการสอนภายใต้สถานการณ์วิกฤตโควิด-19 ในทุกระดับชั้นและทุกประเภท (กระทรวงศึกษาธิการ, 2563) คือ 1) รูปแบบการเรียนการสอนออกแบบให้สอดคล้องกับความปลอดภัยของพื้นที่ โดยมีการเรียนรู้แบบออนไลน์ในพื้นที่ที่มีความปลอดภัยสามารถไปโรงเรียนได้ ขณะที่พื้นที่ที่ไม่ปลอดภัยจะมีการเรียนรู้หลักผ่านทางออนไลน์ของมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในพระบรมราชูปถัมภ์และมีการเรียนรู้เสริมผ่านระบบออนไลน์ 2) ลดการประเมินและงดกิจกรรมต่างๆ ที่ไม่จำเป็นโดยเน้นเรียนเฉพาะวิชากลุ่มสาระหลัก 3) การเตรียมพร้อมในด้านระบบการเรียนรู้ทางไกลและระบบออนไลน์ โดยเริ่มทดสอบตั้งแต่วันที่ 18 พฤษภาคม 2563 เป็นต้นไป 4) กระทรวงศึกษาธิการจะสนับสนุนการเรียนการสอนทางไกลในสัดส่วนร้อยละ 80 อีกร้อยละ 20 หรือมากกว่า ให้โรงเรียนและครูผู้สอนในแต่ละพื้นที่พิจารณาออกแบบตามความเหมาะสม 5) การเรียนผ่านการสอนทางไกลจะใช้สื่อโทรทัศน์ของมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์ที่มีมาตรฐานในทุกระบบเป็นหลัก โดยมีดิจิทัลแพลตฟอร์มของกระทรวงศึกษาธิการ หรือ DEEP และจัดการเรียนการสอนแบบโต้ตอบออนไลน์เป็นสื่อเสริม ซึ่งโรงเรียนทุกแห่งได้ถือปฏิบัติ รวมทั้งการบริหารจัดการด้านต่างๆ ก็มีการปรับเปลี่ยนวิธีการ เช่น การประชุมรูปแบบออนไลน์ การสลับวันทำงาน การทำงานที่บ้าน (Work from home) การติดต่อ

ประสานงานออนไลน์ การป้องกันและเฝ้าระวังการแพร่ระบาดของเชื้อโรคอย่างเคร่งครัดในองค์กร เป็นต้น

การปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนการสอน และการบริหารจัดการดังที่กล่าวมาข้างต้น เกิดเป็นการบริหารจัดการวิธีใหม่ หากไม่คำนึงในเรื่องระเบียบกฎหมาย ความถูกต้องชอบธรรม ความรับผิดชอบ อาจเสียหายต่อองค์กร มีปัญหาในองค์กรได้ จึงควรต้องมีการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาลมาประกอบในการบริหารจัดการในวิธีใหม่ที่เกิดขึ้นดังกล่าว ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาองค์ประกอบรูปแบบการบริหารจัดการวิธีใหม่ตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร เพื่อจะได้นำไปสู่แนวทางในการบริหารจัดการด้วยวิธีใหม่ภายในสถานศึกษาสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนที่เป็นเป้าหมายสูงสุดของการจัดการศึกษาต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบการบริหารจัดการวิธีใหม่ตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร

2. เพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ขององค์ประกอบการบริหารจัดการวิธีใหม่ตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร

3. วิธิดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยแบ่งการดำเนินการวิจัยออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบการบริหารจัดการวิถีใหม่ตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ดำเนินการดังนี้ 1) ศึกษาองค์ประกอบการบริหารจัดการวิถีใหม่ตามแนวคิดของนักวิชาการและเอกสารที่เกี่ยวข้อง 2) ศึกษาหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมในการบริหารโรงเรียนจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 3) สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับการบริหารจัดการวิถีใหม่ตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียน จำนวน 5 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิ

มีคุณสมบัติดังนี้ เป็นอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาที่มีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์หรือมีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาเอกและมีประสบการณ์การสอนในสาขาวิชาบริหารการศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและมีประสบการณ์ในการบริหารการศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน และผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาเอก และมีประสบการณ์ในการทำงานตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน และ 4) นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ มาสังเคราะห์องค์ประกอบและตัวบ่งชี้การบริหารจัดการวิถีใหม่ตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวคิดของบุญชม ศรีสะอาด (2553) โดยร่างแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเกี่ยวกับองค์ประกอบการบริหารจัดการวิถีใหม่ตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียน และนำร่างแบบสัมภาษณ์ให้ประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้องความเหมาะสมของการใช้ภาษา และความสมบูรณ์ของแบบสัมภาษณ์ ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะนำไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำผลการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ขั้นตอนที่ 2 การตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ขององค์ประกอบการบริหารจัดการวิถีใหม่ตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ดังนี้ 1) นำองค์ประกอบและตัวบ่งชี้การบริหารจัดการวิถีใหม่ตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนที่ได้จากการสังเคราะห์ เสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิมีคุณสมบัติ อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาที่มีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์หรือมีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาเอกและมีประสบการณ์การสอนในสาขาวิชาบริหารการศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและมีประสบการณ์ในการบริหารการศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน และผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาเอก และมี

ประสบการณ์ในการทำงานตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 3 คน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสม และความเป็นไปได้ และ 2) ดำเนินการปรับปรุงองค์ประกอบและตัวบ่งชี้การบริหารจัดการวิถีใหม่ตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียน ตามคำแนะนำและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ ขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้การบริหารจัดการวิถีใหม่ตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวคิดของบุญชม ศรีสะอาด (2553) ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยร่างแบบสอบถาม และนำร่างแบบสอบถามให้ประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้องความเหมาะสมของการใช้ภาษา และความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะแล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตอบแบบสอบถามแล้ววิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4. สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง การศึกษาองค์ประกอบการบริหารจัดการวิถีใหม่ตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบการบริหารจัดการวิถีใหม่ตามหลักธรรมาภิบาล

1.1 ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบการบริหารจัดการวิถีใหม่ ซึ่งได้จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีของนักวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ พระครูสมุห์ไพฑูรย์ พนมสวยา (2562, หน้า 119-131), พิชราภรณ์ ดวงชื่น (2563, หน้า 783-795), มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี (2563), รังสรรค์ พรหมมา (2563), ปริญญารักษ์ จรเอ็กกา (2564, หน้า 181-200), พชรินทร์ ศิริสุข และเสวียน เจนเขว้า (2564, หน้า 340-353), อัจฉรา นิยมภา (2564, หน้า 178-195), พระครูวิโรตศาสน์ประดิษฐ์ (2565, หน้า 298-306), นพดล เจนอักษร, มัทนา วังถนอมศักดิ์ และนุชนรา รัตนศิริประภา (2564, หน้า 62-65) และสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2565) ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์เนื้อหาจากเอกสารสู่ตารางสังเคราะห์องค์ประกอบพบว่า องค์ประกอบการบริหารจัดการวิถีใหม่มีจำนวน 8 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) ด้านการวางแผนการบริหารวิถีใหม่ (2) ด้านวิธีการทำงานวิถีใหม่ (3) ด้านการบริหารหลักสูตรการเรียนรู้วิถีใหม่ (4) ด้านการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ (5) ด้านการวัดประเมินผลการเรียนรู้วิถีใหม่ (6) ด้านการบริหารทรัพยากรวิถีใหม่ (7) ด้านการเสริมสร้างความร่วมมือวิถีใหม่ และ (8) ด้านความปลอดภัย

1.2 ผลการศึกษาหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมในการบริหารโรงเรียน ซึ่งได้จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีของนักวิชาการ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2541, หน้า 1-65), UCLG ASPAC Secretariat (2021), Asian Development Bank (1995)

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2555) และวาระ แห่งกสิการ (2560) พบว่า มีหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมในการบริหารโรงเรียนจำนวน 7 หลัก ได้แก่ (1) หลักคุณธรรม (2) หลักนิติธรรม (3) หลักความรับผิดชอบ (4) หลักการมีส่วนร่วม (5) หลักความโปร่งใส (6) หลักความเสมอภาค และ (7) หลักความคุ้มค่า

1.3 ผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลที่ใช้สำหรับการบริหารจัดการวิถีใหม่ของโรงเรียนแต่ละองค์ประกอบพบว่า (1) ด้านการวางแผนการบริหารวิถีใหม่ มีหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมในการบริหารจัดการ ได้แก่ หลักคุณธรรม หลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม หลักความเสมอภาค และหลักความคุ้มค่า (2) ด้านวิธีการทำงานวิถีใหม่ มีหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมในการบริหารจัดการ ได้แก่ หลักคุณธรรม หลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม หลักความเสมอภาค และหลักความคุ้มค่า (3) ด้านการบริหารหลักสูตรการเรียนรู้วิถีใหม่ มีหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมในการบริหารจัดการ ได้แก่ หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม หลักความเสมอภาค หลักความคุ้มค่า และหลักความโปร่งใส (4) ด้านการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ มีหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมในการบริหารจัดการ ได้แก่ หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม หลักความเสมอภาค หลักความ

คุ้มค่า และหลักความโปร่งใส (5) ด้านการวัดประเมินผลการเรียนรู้วิถีใหม่ มีหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมในการบริหารจัดการ ได้แก่ หลักคุณธรรม หลักนิติธรรม หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม หลักความโปร่งใส และหลักความเสมอภาค (6) ด้านการบริหารทรัพยากรวิถีใหม่ มีหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมในการบริหารจัดการ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม หลักความเสมอภาค และหลักความคุ้มค่า (7) ด้านการเสริมสร้างความร่วมมือวิถีใหม่ มีหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมในการบริหารจัดการ ได้แก่ หลักคุณธรรม หลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม และหลักความเสมอภาค และ (8) ด้านความปลอดภัย มีหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมในการบริหารจัดการ ได้แก่ หลักคุณธรรม หลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม หลักความเสมอภาค และหลักความคุ้มค่า

จากผลการศึกษาผู้วิจัยได้นำมารวบรวมสังเคราะห์เป็นองค์ประกอบการบริหารจัดการวิถีใหม่ตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร โดยจะแสดงให้เห็นผลการสังเคราะห์องค์ประกอบการบริหารจัดการวิถีใหม่ตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ที่แสดงนิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ในตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 การสังเคราะห์องค์ประกอบการบริหารจัดการวิถีใหม่ตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร

องค์ประกอบการบริหารจัดการวิถีใหม่	หลักธรรมาภิบาลที่ใช้	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวบ่งชี้
1. ด้านการวางแผนการบริหารวิถีใหม่	หลักคุณธรรม หลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม หลักความเสมอภาค หลักความคุ้มค่า	โรงเรียนมีการนำหลักธรรมาภิบาล ได้แก่ หลักคุณธรรม หลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม หลักความเสมอภาค และหลักความคุ้มค่ามาใช้ในการกำหนดวัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการล่วงหน้าเพื่อบ่งชี้เป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ ซึ่งสามารถปรับเปลี่ยนหรือยืดหยุ่นได้ตามสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงและมีการกำหนดเป็นแผนระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว โดยเน้นการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	1. โรงเรียนมีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการวางแผนการบริหารงานของโรงเรียน 2. โรงเรียนมีการนำหลักธรรมาภิบาลใช้ในการกำหนดวัตถุประสงค์วิธีการดำเนินการและเป้าหมายล่วงหน้าที่มีความสัมพันธ์และสอดคล้องกัน 3. โรงเรียนมีแผนการดำเนินงานทั้งระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ 4. โรงเรียนมีแผนการดำเนินการที่สามารถปรับเปลี่ยนหรือยืดหยุ่นได้ตามสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงและนำไปสู่การปฏิบัติ 5. โรงเรียนมีข้อมูลสารสนเทศหรือหลักฐานอ้างอิงเกี่ยวกับการบริหารงานเพื่อให้ผู้มีส่วนร่วมใช้เป็นเครื่องมือในการวางแผนปฏิบัติงาน

องค์ประกอบการบริหารจัดการวิถีใหม่	หลักธรรมาภิบาลที่ใช้	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวบ่งชี้
2. ด้านวิธีการทำงานวิถีใหม่	หลักคุณธรรม หลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม หลักความเสมอภาค หลักความคุ้มค่า	โรงเรียนสามารถนำหลักธรรมาภิบาล ได้แก่ หลักคุณธรรมหลักนิติธรรมหลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วมหลักความเสมอภาค และหลักความคุ้มค่า มาใช้ในการปรับเปลี่ยนวิธีการ รูปแบบการทำงาน ได้ทั้งในสภาวะการณ์ที่ปกติและไม่ปกติ โดยมีวิธีการและรูปแบบการทำงานที่ยืดหยุ่น ทำงานได้ทั้งในและนอกสถานที่	1. โรงเรียนนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปรับเปลี่ยนวิธีการ รูปแบบการทำงาน ได้ทั้งสภาวะการณ์ที่ปกติและไม่ปกติ 2. โรงเรียนมีวิธีการและรูปแบบการทำงานที่ยืดหยุ่น ทำงานได้ทั้งในและนอกสถานที่ 3. โรงเรียนใช้นวัตกรรมเทคโนโลยี รวมถึงดิจิทัลแพลตฟอร์ม เป็นเครื่องมือในการทำงาน 4. โรงเรียนมีการพัฒนาวิธีการทำงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล 5. โรงเรียนมีบรรยากาศของการทำงาน ที่ปลอดภัยต่อผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาในทุกด้าน
3. ด้านการบริหารหลักสูตรการเรียนรู้วิถีใหม่	หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม หลักความเสมอภาค หลักความคุ้มค่า หลักความโปร่งใส	โรงเรียนยึดหลักธรรมาภิบาล ได้แก่หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม หลักความเสมอภาค หลักความคุ้มค่า และหลักความโปร่งใส สำหรับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ที่พัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านวิชาการและทักษะวิชาชีพเน้นหลักสูตรฐาน	1. โรงเรียนนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา 2. โรงเรียนมีหลักสูตรสถานศึกษา ที่พัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านวิชาการและทักษะวิชาชีพ 3. โรงเรียนมีหลักสูตรฐานสมรรถนะเพื่อส่งเสริมความ

องค์ประกอบการบริหารจัดการวิธีใหม่	หลักธรรมาภิบาลที่ใช้	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวบ่งชี้
		สมรรถนะส่งเสริมคุณลักษณะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 มีรูปแบบและ วิธีการเรียน การสอนที่หลากหลายทั้งแบบ ปกติ ออฟไลน์และออนไลน์ ที่สามารถปรับเปลี่ยนวิธีการ ได้ในทุกสถานการณ์ มีการวัด และ ประเมินผล การ ใช้ และ ปรับปรุง หลัก สุต ร ให้มีคุณภาพประสิทธิภาพอยู่ เสมอ ให้ ท้น ต่ อ ก า ร เปลี่ยนแปลงของสังคม สิ่งแวดล้อม และโลกปัจจุบัน	ความรู้ ทักษะ และคุณ ลักษณะ ของ ผู้เรียนใน ศตวรรษที่ 21 4. โรงเรียนมีวิธีการเรียน การ สอนที่หลากหลายทั้งแบบ ปกติ ออฟไลน์ และออนไลน์ ที่สามารถปรับเปลี่ยนวิธีการ ได้ ในทุกสถานการณ์ 5. โรงเรียนมีการประเมินผล หลักสูตรพร้อมทั้งนำผลมา ปรับปรุงหลักสูตรให้มี ประสิทธิภาพอยู่เสมอ
4. ด้านการจัดการเรียนรู้วิธีใหม่	หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม หลักความเสมอภาค หลักความคุ้มค่า หลักความโปร่งใส	โรงเรียนนำหลักธรรมาภิบาล ที่ประกอบด้วย หลัก ความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม หลักความเสมอภาค หลักความคุ้มค่าและหลัก ความโปร่งใส บูรณาการ ร่วมกับการจัดการเรียนรู้ ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้ ที่ มีความหลากหลาย ทั้งแบบปกติ แบบผสมผสาน ออนไลน์และออฟไลน์ เรียนได้ทั้งที่โรงเรียน และที่บ้าน ตามสถานการณ์ ที่เปลี่ยนแปลงใช้เทคโนโลยี	1. ครูมีการบูรณาการหลัก ธรรมาภิบาลร่วมกับการ จัดการเรียนรู้ 2. ครูมีวิธีการจัดการเรียน รู้ที่มีความหลากหลายทั้ง แบบปกติ แบบผสมผสาน ออนไลน์และออฟไลน์ สามารถเรียนรู้ได้ ทั้งที่โรงเรียนและที่บ้าน 3. ครูใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์ม ช่วยในการจัดการเรียน การสอน 4. ครูออกแบบการจัดการ เรียนรู้ที่สอดคล้องกับ

องค์ประกอบการบริหารจัดการวิถีใหม่	หลักธรรมาภิบาลที่ใช้	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวบ่งชี้
		ที่สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียน โรงเรียน ครู และผู้ปกครองร่วมมือกันเพื่อส่งเสริม สนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียน	บริบทของผู้เรียน 5. โรงเรียน ครู และผู้ปกครองร่วมมือกันเพื่อส่งเสริม สนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียน
5. ด้านการวัดประเมินผลการเรียนรู้วิถีใหม่	หลักคุณธรรม หลักนิติธรรม หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม หลักความโปร่งใส หลักความเสมอภาค	โรงเรียนนำหลักธรรมาภิบาล ได้แก่ หลักคุณธรรม หลักนิติธรรม หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม หลักความโปร่งใส และหลักความเสมอภาค มาใช้ในการดำเนินการวัดผล และประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อการพัฒนาผู้เรียน ที่เน้นการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง ยึดการปฏิบัติเป็นสำคัญ และสัมพันธ์กับการเรียนการสอนเน้นพัฒนาการที่ปรากฏให้เห็น ผู้เกี่ยวข้องในการประเมินทั้งในห้องเรียน และนอกห้องเรียนหรือสถานที่อื่นๆ มีการบูรณาการวิธีการวัดและประเมินผล และการใช้เครื่องมือที่หลากหลาย พร้อมทั้งการ	1. โรงเรียนนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน 2. โรงเรียนมีการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาผู้เรียนทั้งระหว่างเรียนและสิ้นสุดการเรียน 3. โรงเรียนเน้นการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริงยึดการปฏิบัติเป็นสำคัญและสัมพันธ์กับการเรียนการสอนโดยเน้นพัฒนาการที่ปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจน 4. ครูมีการบูรณาการวิธีการวัดผลและประเมินผล 5. ครูดำเนินการวัดผลและ

องค์ประกอบการบริหารจัดการวิธีใหม่	หลักธรรมาภิบาลที่ใช้	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวบ่งชี้
		นำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการวัดผลและประเมินผล รวมทั้งนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาผู้เรียน	ประเมินผลทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนหรือสถานที่อื่นๆ 6. ครุณาเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการวัดผลและประเมินผล 7. โรงเรียนและครุณาผลของการวัดผลและประเมินผล การเรียนรู้มาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาผู้เรียน
6. ด้านการบริหารทรัพยากรวิธีใหม่	หลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม หลักความเสมอภาค หลักความคุ้มค่า	โรงเรียนมีการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ สื่อ เทคโนโลยี นวัตกรรมต่างๆ และแหล่งเรียนรู้ ที่จำเป็น โดยคำนึงถึงหลักธรรมาภิบาล ที่ประกอบด้วย หลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม หลักความเสมอภาค และหลักความคุ้มค่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทุกๆ ด้าน ให้มีความพร้อมใช้ในทุกสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลง ผู้เรียนผู้สอน มีโอกาสเข้าถึงเข้าใช้	1. โรงเรียนมีการบริหารทรัพยากร สื่อ และเทคโนโลยี โดยคำนึงถึงหลักธรรมาภิบาล 2. โรงเรียนจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ สื่อ เทคโนโลยี นวัตกรรมต่างๆ และแหล่งเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับการบริหารจัดการอย่างเพียงพอ โดยคำนึงถึงหลักธรรมาภิบาล 3. โรงเรียนมีวัสดุ อุปกรณ์ สื่อ เทคโนโลยี นวัตกรรมต่างๆ และแหล่งเรียนรู้ที่จำเป็นใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทุกๆ

องค์ประกอบการบริหารจัดการวิถีใหม่	หลักธรรมาภิบาลที่ใช้	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวบ่งชี้
		ได้อย่างทั่วถึง และเท่าเทียม	ด้าน 4. โรงเรียนมีวัสดุ อุปกรณ์ สื่อ เทคโนโลยีพร้อมใช้ในทุกสภาวะการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลง 5. ผู้เรียน ผู้สอน มีโอกาสเข้าถึง เข้าใช้ สื่อ เทคโนโลยีได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม
7. ด้านการเสริมสร้างความร่วมมือวิถีใหม่	หลักคุณธรรม หลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม หลักความเสมอภาค	โรงเรียนมีการสร้างความร่วมมือในการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ทั้งภายใน และ ภายนอกโรงเรียน โดยยึดหลักธรรมาภิบาล ซึ่งประกอบด้วยหลักคุณธรรม หลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม และหลักความเสมอภาค มีการดำเนินการเพื่อรับฟังเสียงสะท้อนจากครู ผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชน สำรวจความคิดเห็นและความพึงพอใจของผู้รับบริการเสมอ และมีการสื่อสาร ที่ชัดเจนของโรงเรียนต่อชุมชน รวมทั้งการสร้างเครือข่ายเพื่อรับการสนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษา	1. โรงเรียนมีการสร้างความร่วมมือในการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้โดยยึดหลักธรรมาภิบาล 2. โรงเรียนประสานและได้รับความร่วมมือในการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน 3. มีการรับฟังเสียงสะท้อนจากครู ผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชน 4. มีการสื่อสารที่ชัดเจนของโรงเรียนต่อชุมชน 5. มีการสำรวจความคิดเห็นและความพึงพอใจของผู้รับบริการ 6. มีเครือข่ายเพื่อรับการสนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษา

องค์ประกอบการ บริหารจัดการวิธีใหม่	หลักธรรมาภิบาล ที่ใช้	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวบ่งชี้
8. ด้านความปลอดภัย	หลักคุณธรรม หลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม หลักความเสมอภาค หลักความคุ้มค่า	โรงเรียนยึดหลักธรรมาภิบาล ซึ่งประกอบด้วยหลักคุณธรรม หลักนิติธรรม หลักความ โปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม หลักความ เสมอภาคและหลักความคุ้ม ค่าเพื่อดำเนินการให้โรงเรียน มีความสะอาดตามหลักสุข อนามัย มีความปลอดภัย มีมาตรการในการเฝ้าระวัง การแพร่ ระบาดของโรค ติดต่อต่างๆ มีมาตร การเสริม สร้างความปลอดภัยในบริเวณ โรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน เห็นความสำคัญและให้ความ ร่วมมือ รวมทั้งมีการประสาน เครือข่ายความร่วมมือในการ ป้องกันเฝ้าระวังการแพร่ ระบาดของโรคติดต่อ และ เครือข่ายความร่วมมือในการ ดูแล ป้องกัน เสริมสร้างความ ปลอดภัยในโรงเรียน	1. โรงเรียนมีความสะอาด ตามหลักสุขอนามัย ผู้เรียน ความปลอดภัยทั้งทางกาย และจิตใจ 2. โรงเรียนมีมาตรการใน การเฝ้าระวังการแพร่ระบาด ของโรคติดต่อต่างๆ 3. โรงเรียนมีมาตรการเสริม สร้างความปลอดภัยใน บริเวณโรงเรียน 4. ผู้ปกครอง ชุมชน เห็น ความสำคัญและให้ความ ร่วมมือในการเสริมสร้าง ความ ปลอดภัยในโรงเรียน 5. มีเครือข่ายความร่วมมือ ในการป้องกันเฝ้าระวังการ แพร่ระบาดของโรคติดต่อ รวมทั้งเสริมสร้างความ ปลอดภัยในโรงเรียน

ผลการสังเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับองค์
ประกอบการบริหารจัดการวิธีใหม่ตามหลักธ
รรมาภิบาลของโรงเรียน พบว่า องค์ประกอบการ
บริหารจัดการวิธีใหม่ตามหลักธรรมาภิบาลของ
โรงเรียน มีจำนวน 8 องค์ประกอบ 43 ตัวบ่งชี้
ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ด้านการวางแผนการ

บริหารวิธีใหม่ มีตัวบ่งชี้ 5 ตัว องค์ประกอบที่ 2
ด้านวิธีการทำงานวิธีใหม่ มีตัวบ่งชี้ 5 ตัว องค์
ประกอบที่ 3 ด้านการบริหารหลักสูตรการเรียนรู้
วิธีใหม่ มีตัวบ่งชี้ 5 ตัว องค์ประกอบที่ 4 ด้านการ
จัดการเรียนรู้วิธีใหม่ มีตัวบ่งชี้ 5 ตัว องค์ประกอบ
ที่ 5 ด้านการวัดประเมินผลการเรียนรู้วิธีใหม่

มีตัวบ่งชี้ 7 ตัว องค์ประกอบที่ 6 ด้านการบริหาร ทรัพยากรวิธีใหม่ มีตัวบ่งชี้ 5 ตัว องค์ประกอบที่ 7 ด้านการเสริมสร้างความร่วมมือวิธีใหม่ มีตัวบ่งชี้ 6 ตัว องค์ประกอบที่ 8 ด้านความปลอดภัย มีตัวบ่งชี้ 5 ตัว

2. ผลการประเมินความเหมาะสม และ ความเป็นไปได้ ขององค์ประกอบการบริหารจัดการ วิธีใหม่ตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาใน จังหวัดสกลนคร แสดงได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 ผลการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ ขององค์ประกอบการบริหารจัดการวิธีใหม่ ตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร

องค์ประกอบ	ความเหมาะสม (N = 5)			ความเป็นไปได้ (N = 5)		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1. การวางแผนการบริหารวิธีใหม่	4.4	0.55	มาก	4.4	0.55	มาก
2. วิธีการทำงานวิธีใหม่	4.4	0.89	มาก	4.4	0.55	มาก
3. การบริหารหลักสูตรการเรียนรู้วิธีใหม่	4.6	0.55	มากที่สุด	4.2	0.45	มาก
4. การจัดการเรียนรู้วิธีใหม่	4.8	0.45	มากที่สุด	4.8	0.45	มากที่สุด
5. การวัดประเมินผลการเรียนรู้วิธีใหม่	4.6	0.55	มากที่สุด	4.4	0.55	มาก
6. การบริหารทรัพยากรวิธีใหม่	4.4	0.89	มาก	4.4	0.55	มาก
7. การเสริมสร้างความร่วมมือวิธีใหม่	4.6	0.55	มากที่สุด	4.4	0.55	มาก
8. ความปลอดภัย	4.8	0.45	มากที่สุด	4.4	0.55	มาก
รวม	4.58	0.59	มากที่สุด	4.43	0.50	มาก

จากตารางที่ 2 ผลการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ ขององค์ประกอบ การบริหารจัดการวิธีใหม่ตามหลักธรรมาภิบาลของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในจังหวัดสกลนครโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ในภาพรวมพบว่าด้านความเหมาะสมอยู่ใน ระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.58$, S.D. = 0.59) ส่วนความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.43$, S.D. = 0.50)

5. อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาองค์ประกอบ การบริหารจัดการวิธีใหม่ตามหลักธรรมาภิบาลของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในจังหวัดสกลนคร สามารถอภิปรายผลการ วิจัยได้ดังนี้

1. จากผลการศึกษาองค์ประกอบ การบริหารจัดการวิธีใหม่ตามหลักธรรมาภิบาลของ

โรงเรียน ที่พบว่า มี 8 องค์ประกอบ 43 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) ด้านการวางแผนการบริหารวิธีใหม่ มี 5 ตัวบ่งชี้ 2) ด้านวิธีการทำงานวิธีใหม่ มี 5 ตัวบ่งชี้ 3) ด้านการบริหารหลักสูตรการเรียนรู้วิธีใหม่ มี 5 ตัวบ่งชี้ 4) ด้านการจัดการเรียนรู้วิธีใหม่ มี 5 ตัวบ่งชี้ 5) ด้านการวัดประเมินผลการเรียนรู้วิธีใหม่ มี 7 ตัวบ่งชี้ 6) ด้านการบริหารทรัพยากรวิธีใหม่ มี 5 ตัวบ่งชี้ 7) ด้านการเสริมสร้างความร่วมมือวิธีใหม่มี 6 ตัวบ่งชี้ และ 8) ด้านความปลอดภัย มี 5 ตัวบ่งชี้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษา ทบทวนแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการวิธีใหม่ หลักธรรมาภิบาลในการบริหารโรงเรียน จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย รวมทั้งได้สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาโดยนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งวิธีการดำเนินการวิจัยของอัจฉรานิยามา (2564, หน้า 178-195) ที่ได้ออกแบบการวิจัยศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารสถานศึกษาวิธีใหม่สู่คุณภาพการศึกษาที่พึงประสงค์ในบริบทที่เปลี่ยนแปลง โดยวิเคราะห์ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ซึ่งเป็นนักการศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านการบริหารการศึกษา โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) รวมทั้งผลการวิเคราะห์หลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมในการบริหารโรงเรียน

2. จากผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ขององค์ประกอบการบริหารจัดการวิธีใหม่ตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียน

โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ในภาพรวม พบว่าด้านความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้วิจัยดำเนินการวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ และเลือกวิธีการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ขององค์ประกอบโดยใช้ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษารวมทั้งมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลอย่างลึกซึ้ง เพื่อให้ผู้ที่จะนำองค์ประกอบการบริหารจัดการวิธีใหม่ตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนไปใช้เกิดความมั่นใจได้ว่า องค์ประกอบที่ศึกษามีความน่าเชื่อถือ สามารถทำนายและขยายผลของการทำนายได้อย่างกว้างขวาง ซึ่งจะนำไปสู่แนวคิดใหม่ๆ สอดคล้องกับ Eisner (1976) ที่ได้เสนอแนวคิดการตรวจสอบรูปแบบในบางเรื่องที่ต้องการความละเอียดอ่อนมากกว่าการวิจัยเชิงปริมาณ คือการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิโดยมีความเชื่อว่า การรับรู้ที่เท่ากันนั้นเป็นคุณสมบัติพื้นฐานของผู้รู้เป็นรูปแบบการประเมินที่เน้นความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง (Specialization) และต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญระดับสูงมาเป็นผู้วินิจฉัยเนื่องจากการเป็นกรวัดคุณค่าที่ไม่อาจประเมินด้วยเครื่องวัดใดๆ ได้ และต้องใช้ความรู้ความสามารถของผู้ประเมินอย่างแท้จริง

6. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปปรับประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการโรงเรียนได้

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำผลการวิจัยครั้งนี้เป็นข้อมูล สร้างความตระหนัก ร่วมกับครู และบุคลากรในโรงเรียนเพื่อประสิทธิผลในการบริหารจัดการต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาองค์ประกอบของการบริหารงานในส่วนอื่นๆ ของโรงเรียนตามหลักธรรมาภิบาล เช่น งานบริหารบุคคล งานการเงิน พัสดุ

2.2 ควรศึกษาองค์ประกอบของการบริหารจัดการตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา ที่มีประสิทธิผลต่อการบริหารขอบข่ายงานต่างๆ

ของโรงเรียน

7. องค์ความรู้ที่ได้รับ

ความรู้ใหม่ที่ได้จากการศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบการบริหารจัดการวิถีใหม่ตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียน พบว่าประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านการวางแผนการบริหารวิถีใหม่ ด้านวิธีการทำงานวิถีใหม่ มีด้านการบริหารหลักสูตรการเรียนรู้วิถีใหม่ ด้านการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ ด้านการวัดประเมินผลการเรียนรู้วิถีใหม่ ด้านการบริหารทรัพยากรวิถีใหม่ด้านการเสริมสร้างความร่วมมือวิถีใหม่และด้านความปลอดภัย

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2563). *การเตรียมความพร้อมของกระทรวงศึกษาธิการก่อนเปิดภาคเรียน 1 กรกฎาคม 2563*. เข้าถึงได้จาก <https://moe360.blog/2020/05/08/การเตรียมความพร้อมของกระทรวงศึกษาธิการก่อนเปิดภาคเรียน 1 กรกฎาคม 2563>
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2541). ธรรมนูญภาคเมือง: บทบาทภาคีเมือง. *รัฐสภาสาร*, 46(4), 1-65.
- นพดล เจนอักษร, มัทนา วังถนอมศักดิ์ และนุชนรา รัตนศิริระประภา. (2564). กระบวนทัศน์การบริหารการศึกษาในยุคพลิกผัน. *วารสาร มจร พุทธศาสตร์ปริทรรศน์*, 5(2), 62-65.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปริญญารักษ์ จรเอ็กกา. (2564). แนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4. *วารสารครุศาสตร์วิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย*, 6(1), 181-200.
- พระครูวิโรตศาสนประดิษฐ์. (2565). การบริหารจัดการองค์กรในยุค New Normal. *วารสาร มจร ปัญญาปริทรรศน์*, 7(1), 298-306.
- พระครูสมุห์ไพฑูรย์ พนมสว. (2562). การบริหารสมัยใหม่กับการบริหารเชิงพุทธศาสตร์. *วารสาร มจร ทรัพยากรปริทรรศน์*, 3(2), 119-131.
- พัชรภรณ์ ดวงชื่น. (2563). การบริหารจัดการศึกษาปรับความปกติใหม่หลังวิกฤตโควิด-19. *วารสารศิลปการจัดการ*, 4(3), 783-795.
- พัชรินทร์ ศิริสุข และเสวียน เจนเข้ว่า. (2564). ผู้บริหารสถานศึกษาเสาหลักสู่ความสำเร็จของโรงเรียนในสถานการณ์ฐานชีวิตใหม่. *วารสารปัญญาวิวัฒน์*, 13(2), 340-353.
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี. (2563). *การเสวนา The New Normal School ครั้งที่ 2 “การเรียนการสอน เครื่องมือเทคโนโลยี การสื่อสารและการแผ่กระจายสุขภาพ ” 15 พฤษภาคม 2563*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- รังสรรค์ พรหมมา. (2563). *แนวทางการบริหารสำหรับการจัดการศึกษาในวิถีการเรียนรู้ใหม่ (New Normal) ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3*. เข้าถึงได้จาก <http://edu.crru.ac.th>articles>
- วีระ แฉ่งกลีการ. (2560). *รูปแบบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต). นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2565). *คู่มือแนวทางการปฏิบัติราชการที่รองรับชีวิตและการทำงานวิถีใหม่*. เข้าถึงได้จาก <https://www.ocsc.go.th>newnormal>

- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2555). *หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี*. เข้าถึงได้จาก https://www.ocsc.go.th/sites/default/files/attachment/article/7.1_hlakthrrmaaphibaalkhngkaarbrihaarkicchkaarbaanemuengthiidi.pdf
- อัจฉรา นิยมภา. (2564). รูปแบบการบริหารจัดการวิถีนวัตกรรมสู่คุณภาพการศึกษาที่พึงประสงค์ในบริบทที่เปลี่ยนแปลง. *วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ*, 14(2), 178-195.
- Asian Development Bank. (1995). *Governance Sound: Development Management*. Manila: Philippines.
- Eisner, E. (1976). Education Connoisseurship and Criticism: Their Form and Function in Education Evaluation. *Journal of Aesthetic Education*, 10(3/4), 135-150.
- UCLG ASPAC Secretariat. (2021). *Good Governance: Definition and Characteristics*. Retrieved from <https://uclg-aspac.org/good-governance-definition-and-characteristics/>